

BESCHIKKING

DATUM	5 november 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-VNL_ST-2020-0708	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	82169230	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	28 april 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER	Niet van toepassing	E-MAILADRES	servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	Kaart planlocatie	ONDERWERP	VNL 5.3 Ontheffing

Beslissing van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 28 april 2020 van Hennipman Architectuur en Advies namens Maatschap P. en H.A. Spruijt-van Dijk, om ontheffing als bedoeld in artikel 5.6.1 van de 'Verordening Natuur en Landschap provincie Utrecht 2017' (hierna: VNL) van het in artikel 5.3.1, eerste lid, van de VNL gestelde verbod om te storten / op te hogen / te egaliseren / een stortplaats in te richten of te hebben / watergangen geheel of gedeeltelijk te dempen of gedempt te houden.

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de VNL en op hetgeen onder hoofdstuk II en volgende van deze beschikking wordt overwogen, besluiten wij de gevraagde ontheffing op grond van artikel 5.6.1, eerste lid, van de VNL te verlenen.

II. Omschrijving van de aanvraag

Op 28 april 2020 hebben wij een aanvraag van Hennipman Architectuur en Advies namens Maatschap P. en H.A. Spruijt-van Dijk ontvangen voor een ontheffing als bedoeld in artikel 5.6.1 van de VNL van het in artikel 5.3.1, eerste lid, van de VNL gestelde verbod om wateren geheel of gedeeltelijk te dempen en gedempt te houden.

Het betrokken perceel ligt achter Kerkdijk 123 te Westbroek, kadastraal bekend als gemeente Maartensdijk, sectie N, nummer 2394 (hierna: planlocatie). De planlocatie ligt in het landelijk gebied van de gemeente De Bilt, nabij Westbroek. Er is ontheffing gevraagd voor het storten van 25 m³ grond en 120 m³ zand om een watergang van 30,0 m bij 1,5 m te dempen. Deze werkzaamheden zijn al uitgevoerd in 2015-2016. Het doel van de slootdemping was verbeterde ontsluiting van het bedrijf met het aangrenzende perceel.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht. De aanvraag is door ons op 28 april 2020 ontvangen. Op 1 oktober 2020 hebben wij aanvullende informatie ontvangen.

IV. Motivering

Wij hebben de aanvraag getoetst aan de natuurwetenschappelijke, landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden (hierna: NLCA-waarden) die de VNL dient te beschermen.

Invloed van de werkzaamheden op landschappelijke waarden

De planlocatie bevindt zich binnen het Groene Hart en de Nieuwe Hollandse Waterlinie (hierna: NHW). De kernkwaliteiten van de NHW worden in deze beschikking behandeld bij het onderdeel 'cultuurhistorie'.

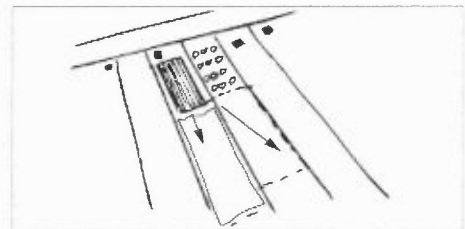
De kernkwaliteiten van het Groene Hart zijn:

1. landschappelijke diversiteit;
2. (veen)weidekarakter (incl. strokenverkaveling, lintbebouwing, etc.);
3. openheid en
4. rust & stilte.¹

Deze kernkwaliteiten hebben in de verschillende deelgebieden van het Groene Hart verschillende accenten. Een uitgebreidere beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen.

De provincie Utrecht heeft het Groene Hart onderverdeeld in acht verschillende subgebieden. De planlocatie ligt in het subgebied 'opstreckende ontginning': een uitgestrekt open weidelandschap met opstreckende verkaveling en hoge waterstanden in de sloten. Rechte en gekromde bebouwingslinten met bajonetaansluiting lopen haaks op de gerende verkaveling en begrenzen de ruimte naar de horizon. Dit type veld kent drie varianten: opstreckend veen, petgaten en plassen. Ze vormen opeenvolgende stadia in de vervening van het landschap, waarbij gras toenemend wordt vervangen door water en meer opgaande beplanting langs kavelgrenzen voorkomt. De polder kenmerkt zich voornamelijk door het legakkerlandschap met opgaande beplanting en veel water. Het slotenpatroon is hiervan een belangrijk onderdeel. De lengtesloten zijn hierin bepalend voor het patroon.²

Op de planlocatie is een deel van de lengtesloot gedempt. Vanuit landschappelijk oogpunt zijn de ingrepen zoals aangevraagd passend in het slotenpatroon van het Groene Hart. Uitbreiding van agrarische bedrijven in het veenweidegebied kan landschappelijk worden ingepast op twee manieren: achter het bestaande blok of een perceel naast het blok. In dit geval is gekozen voor schaalvergroting op het achterterf. De gedempte sloot is gelegen ter hoogte van het bouwvlak van het agrarische cluster. De aanzet van de sloot, zoals gezien vanaf de weg, en de rest van de sloot in het weiland blijven in een oogopslag zichtbaar als geheel, waardoor de structuur nog leesbaar is.

schaalvergroting op achterterf, voorkant kleinschalige groenelementen

Door de reeds uitgevoerde demping zijn landschappelijke waarden die de VNL dient te beschermen niet onaanvaardbaar geschaad.

Invloed van de werkzaamheden op natuurwetenschappelijke waarden

De planlocatie ligt binnen het Natuurnetwerk Nederland (hierna: NNN), maar is niet als natuur ingericht en er zijn op korte termijn ook geen plannen om de planlocatie als natuur in te richten. De planlocatie is niet gelegen binnen de Groene Contour.

De planlocatie is gelegen in een door de provincie Utrecht aangewezen waterparel. Binnen de provincie Utrecht zijn op basis van het voorkomen van bijzondere soorten 25 waterparels, ook wel 'ecologisch waardevolle wateren' geïdentificeerd. Deze gebieden met hoge potenties op het gebied van waternatuur en – kwaliteit liggen deels binnen en deels buiten de begrenzing van het NNN en Natura 2000. De provincie Utrecht zet zich in om de kwaliteiten van deze waterparels te beschermen en hun potentiële waarden te verwezenlijken. Hierbij ligt een belangrijke rol bij de waterbeheerders in de uitvoering van hun waterbeheerplannen.³ Voor de planlocatie is het watergebiedsplan Noorderpark vastgesteld. De waterparel is echter aangewezen nadat de werkzaamheden hebben plaatsgevonden. De demping van de watergang heeft de kwaliteit van de waterparel daarom ook niet (onaanvaardbaar) aangetast.

De planlocatie is gedeeltelijk gelegen in een door de provincie Utrecht aangewezen natuurparel. Natuurparels zijn gebieden waar provinciale aandachtsoorten geconcentreerd voorkomen. Provinciale aandachtsoorten zijn bedreigde dier- en plantsoorten. Per natuurparel zijn provinciale aandachtsoorten benoemd. De planlocatie ligt in de natuurparel 'Moeras'. De natuurparel 'Moeras' is van belang door de aanwezigheid van vaatplanten en mossen. Binnen de begrenzing van de natuurparels zijn er gebieden waar het 'Moeras'-karakter wordt beschermd of versterkt.⁴ De natuurparel is echter aangewezen nadat de werkzaamheden hebben plaatsgevonden. De demping van de watergang heeft de kwaliteit van de natuurparel daarom ook niet (onaanvaardbaar) aangetast.

¹ Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (PRS) (Herijking 2016).

² Kwaliteitsgids Groene Hart, provincie Utrecht 2011.

³ Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (PRS) (Herijking 2016).

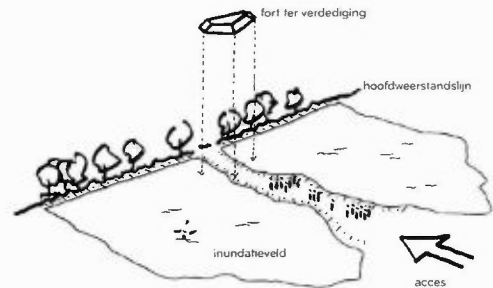
⁴ Natuurvisie Provincie Utrecht, 2016.

Door de reeds uitgevoerde demping zijn natuurwetenschappelijke waarden die de VNL dient te beschermen niet onaanvaardbaar geschaad.

Invloed van de werkzaamheden op cultuurhistorische waarden

Cultuurhistorisch erfgoed is vastgelegd in de Cultuurhistorische hoofdstructuur van de provincie, die vervat is in onder andere het boek *Tastbare Tijd 2.0: cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht*⁵ en de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (hierna: PRS).

De planlocatie bevindt zich binnen de NHW.⁶ De NHW is van oorsprong een militaire verdedigingslinie ter bescherming van de grote steden in het westen. De Linie is 85 km lang en loopt van noord naar zuid van Pampus/Muiden tot in de Brabantse Biesbosch. Aan de linie is gebouwd vanaf het begin van de negentiende eeuw tot aan de Tweede Wereldoorlog. Aan de oostkant van de verhoogde hoofdverdedigingslijn (ofwel hoofdweerstandslijn) kon het land via een ingenieus stelsel van waterinlaten in enkele dagen onder water worden gezet. Op de vele kwetsbare plaatsen zijn forten gebouwd met open schootsvelden. Het noordelijke deel van de linie valt samen met de Stelling van Amsterdam. De NHW zal op termijn worden genomineerd als werelderfgoed bij UNESCO.⁷

Voor de NHW benoemt de Nota Ruimte drie kernkwaliteiten, die nader uitgewerkt zijn in de Kwaliteitsgids:

1. Samenhangend stelsel van forten, dijken, kanalen en inundatiekommen

De basis van de verdedigingsstelsels is het onder water zetten van de inundatiekommen. Voor de inundatie is een waterstaatkundig stelsel nodig van watergangen, dijken, sluizen en dammen. Zwakke punten in de inundatie, de zogenaamde accessen, worden aanvullend verdedigd met forten en kleinere werken. Deze kernkwaliteit is de basis voor een betekenisvolle beleving van de waterlinies. Afzonderlijk hebben de elementen weinig betekenis. Ze zijn vooral waardevol als onderdeel van het systeem. Hoe sterker het oorspronkelijke landschap aanwezig is, hoe herkenbaarder het stelsel van de waterlinie.

2. Groen en overwegend stil

Het groene en rustige karakter van de linies zit vooral in de buitengebieden die op afstand van de steden liggen. Rond de stad Utrecht vormt het groene en rustige karakter van de NHW een contrast met de drukte van de aangrenzende stedelijke gebieden. Het meest rustig zijn de inundatievelden. Zij zijn overwegend in gebruik voor de landbouw en extensieve natuur. De beleving van rust en stilte is hier het grootst.

3. Openheid

De openheid zit van oudsher vooral in de inundatiekommen en de vrije schootsvelden voor de forten. De open weidepolders, die elk in hun geheel gebruikt worden als inundatieveld, zijn aan alle zijden scherp begrensd door een dijk.⁸

De NHW kent in de provincie Utrecht drie deelgebieden: Veen, Oude Stroomruggen en Grote rivieren. In elk van deze gebieden reageert de linie anders op de onderliggende landschappen. In het deelgebied 'veen', waarin de planlocatie is gelegen, ligt de hoofdweerstandslijn op de oostoever van de Vecht. De inundatievelden zijn veelal scherp begrensd door dijken. De zij-dijken van de inundatievlakken zijn accessen in de linie. Ze worden op relatief eenvoudige manier verdedigd, met vooruitgeschoven forten in de as van de dijk.

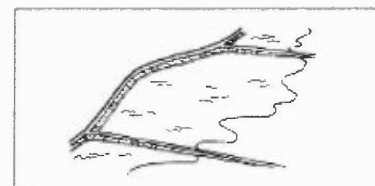
⁵ *Tastbare Tijd 2.0: cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht*. Provincie Utrecht (2015).

⁶ Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (PRS) (Herijking 2016).

⁷ Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen. Gebiedskatern Waterlinies. Provincie Utrecht (2011).

⁸ Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen. Gebiedskatern Waterlinies. Provincie Utrecht (2011).

Het noordelijk stelsel van de NHW wordt bepaald door de Vecht en het daaraan grenzende veenlandschap. De hoofdweerstandslinje ligt verscholen op de oostoever van de rijk beplante vechtzones. De meer open en rustige veengebieden ten oosten hiervan vormen de inundatievelden. Aan de achterkant zijn zij scherp begrensd door de vechtdijk, aan de voorzijde houden ze geleidelijk op door het hoger wordende maaiveld. Oost-west lopende dijken door de inundatievelden zijn de accessen. Elk inundatieveld wordt verdedigd door een vooruitgeschoven fort, gelegen in de as van de dijk. De forten zijn verschillend van grootte en vorm en specifiek ontworpen om het acces te verdedigen.⁹

INUNDATIEVELDEN
Scherp begrensd met dijk aan Vecht-zijde,
uitlopend aan de oostzijde door hoogteverloop in
landschap

De planlocatie ligt midden in de tweede inundatiekom van de NHW. Juist de lage ligging maakte het gebied goed inundeerbaar. In dit gebied komen hoogtefluctuaties voor door plaatselijke bodemdalingen en de reeds uitgevoerde plaatselijke slootdemping past binnen dit plaatje. De slootdemping vermindert de leesbaarheid van het cultuurhistorische element niet. Het 'samenhangend stelsel van forten, dijken, kanalen en inundatiekommen' is in stand gebleven. Ook de effectiviteit van het inunderen is niet aangetast. Mocht het gebied onder water worden gezet, dan zal de planlocatie nog steeds onder water komen te staan. Het weren van de vijand is niet verminderd met deze plaatselijke slootdemping. De slootdemping heeft het 'groene en overwegend rustige karakter' en de 'openheid' niet aangetast. De kernkwaliteiten van de NHW zijn zodoende niet dan wel niet onaanvaardbaar geschaad.

Agrarisch cultuurlandschap

De planlocatie is een onderdeel van het Agrarische cultuurlandschap zoals dit in de PRS is vastgelegd.¹⁰

Op basis van gaafheid en representativiteit van de verkavelingsstructuur en op basis van de samenhang van de agrarische patronen en de bebouwingslinten zijn in het Groene Hart vijf gebieden geselecteerd waar wij specifieke aandacht vragen voor de cultuurhistorische waarden. Het gaat om de Lopikerwaard, de Ronde Venen en om gebieden rond Kockengen-Kamerik-Zegveld, Linschoten en Westbroek. De middeleeuwse veenontginning ten westen van de Vecht rond Tienhoven-Westbroek-Maartensdijk is een open poldergebied met een karakteristieke, opstrekende strookverkaveling bestaande uit percelen van 7 tot 12 km lengte. Het wordt doorsneden door enkele verspringende boerderijlinten. Het verspringen is een gevolg van de verschillende ontginningsstadia van het gebied en heeft geleid tot kenmerkende zogenaamde bajonetaansluitingen bij de dwarswegen. Kenmerkend voor het gebied zijn voorts de vele turfvaarten. De verkeersbundel Utrecht-Hilversum markeert het contrast tussen de lange open gezichten van Westbroek en het meer verstedelijkte gebied Groenekan en Maartensdijk. De Gageldijk markeert de huidige stadsrand van Utrecht, van waaraf het open weidelandschap met verre open gezichten tot aan 't Gooi zich uitstrekt.¹¹

De verkavelingsblokken worden qua structuur slechts beperkt aangetast door de werkzaamheden. De aanzet van de sloot, zoals gezien vanaf de weg, en de rest van de sloot in het weiland blijven in een oogopslag zichtbaar als geheel, waardoor de structuur nog leesbaar is. Door de reeds uitgevoerde demping zijn cultuurhistorische waarden die de VNL dient te beschermen daarom niet onaanvaardbaar geschaad.

Invloed van de werkzaamheden op archeologische waarden

De planlocatie ligt niet in een gebied dat met het oog op archeologie door de provincie Utrecht is aangewezen als gebied met een provinciaal belang.¹²

Als archeologische waarden worden beschermd in het bestemmingsplan van de gemeente, dan gaat de provincie Utrecht ervan uit dat in dat spoor wordt getoetst aan de archeologische waarden. In dit geval worden de archeologische waarden beschermd krachtens het bestemmingsplan Buitengebied Maartensdijk 2012 van de gemeente De Bilt. De archeologische waarden worden daarmee voldoende geborgd.

V. Conclusie

Gelet op bovenstaande overwegingen kan op grond van artikel 5.6.1 van de VNL ontheffing worden verleend voor hetgeen is aangevraagd. Door de reeds uitgevoerde demping zijn de NLCA-waarden, voor zover deze vallen binnen het beoordelingskader van de VNL, niet onaanvaardbaar geschaad.

⁹ Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen. Gebiedskatern Waterlinies. Provincie Utrecht (2011).

¹⁰ De Cultuurhistorische hoofdstructuur is te raadplegen op: <https://ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl>.

¹¹ Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (PRS) (Herijking 2016).

¹² Webkaart, provincie Utrecht. Kaartlaag Cultuurhistorie- archeologie.

VI. Bezwaar

Belanghebbenden kunnen tegen deze beschikking een bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht, t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie, Postbus 80300, 3508 TH Utrecht, binnen zes weken na de dag waarop de beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt.

Het bezwaarschrift moet ondertekend zijn en ten minste bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van (het gedeelte van) de beschikking waartegen bezwaar wordt gemaakt;
- de gronden van het bezwaar (de motivering).

Aan de behandeling van het bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden. Vanwege de eis van schriftelijkheid die de Algemene wet bestuursrecht stelt, is het niet mogelijk om via e-mail bezwaar te maken.

Het maken van bezwaar schorst de werking van de beschikking niet. Indien onverwijld spoed dit vereist, kunt u naast het maken van bezwaar een verzoek om een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank Midden-Nederland, Postbus 16005, 3500 DA Utrecht, o.v.v. voorlopige voorzieningen. Daarbij is een griffierecht verschuldigd.

V. Inwerkingtreding

De definitieve beschikking treedt de dag na verzending van dit besluit in werking.

VI. Andere vergunningen

Naast de thans aan u verleende ontheffing, kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met de instanties als vermeld onder het kopje 'Verzending' van deze beschikking, als u dit nog niet heeft gedaan. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.provincie-utrecht.nl, onder het loket 'Vergunningen'.

VII. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing en de gemachtigde.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zoveel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom van belang. Daarom is een afschrift van dit besluit tevens gezonden aan de in dit geval van belang zijnde bestuursorganen.

Een afschrift van dit besluit wordt verzonden aan:

- Gemeente De Bilt;
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht.

De RUD Utrecht is belast met de handhaving van (onder andere) de VNL.

Tevens hebben wij deze beschikking openbaar gemaakt op het internetdomein van de provincie Utrecht: <https://www.officielebekendmakingen.nl/>.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

BIJLAGE 1

Kaart planlocatie

De gedeeltelijk gedempte watergang is blauw gemarkeerd en meet 1,5 bij 30,0 m. De rode stip markeert Kerkdijk 123 in Westbroek.

